

"אם-אִשְׁכַּחְךָ, יְרוּשָׁלַיִם, תִּשְׁכַּח
יְמֵינִי. תִּדְבַּק לְשׁוֹנֵי לְחֻפֵי, אִם-לֹא
אִזְכִּירְךָ, אִם-לֹא אֶעֱלֶה אֶת-
יְרוּשָׁלַיִם,

עַל רֹאשׁ שְׂמֹחֹתִי."

(תהילים קל"ז הי-ו')

**”כי מציון תצא
תורה ודבר ה'
מירושלים.”**

ישעיהו ב' ג'

"כֹּה אָמַר ה' צְבָאוֹת: עַד יֵשְׁבוּ זְקֵנִים וְזִקְנוֹת
בְּרַחֲבוֹת יְרוּשָׁלַם, וְאִישׁ מִשְׁעֲנֹתוֹ בְּיָדוֹ מִרְבֵּ
יָמִים. וְרַחֲבוֹת הָעִיר יִמְלְאוּ יְלָדִים וְיִלְדוֹת
מִשְׁחֲקִים בְּרַחֲבֹתֶיהָ."

ספר זכריה, פרק ח, פסוק ד'-ה'

"עֲשֶׂה קִבְּיִם יוֹפֵי יִרְדּוּ
לְעוֹלָם, תִּשְׁעָה - נִטְלָה
יְרוּשָׁלַיִם וְאַחַד - כָּל הָעוֹלָם
כָּלוּ."

מסכת קידושין מ"ט ב'

"עמידה ירושלים שיתקבצו

בתוכה כל הגוים וכל

הממלכות."

אבות דרבי נתן פרק ל"ה

"אין לך חוכמה כחוכמה של

דרך ארץ ואין לך יופי כיופי

של ירושלים."

שם כ"ה

"ירושלים אורו של עולם שנאמר
'והלכו גוים לאורך', ומי הוא
אורה של ירושלים, הקב"ה דכתיב
'והיה לך ה' לאור עולם'."

בראשית רבה נ"ט, ח'

"והנצח זו ירושלים".

מסכת ברכות נ"ח א'

לא ייתכן שלטון ערבי
בירושלים. העיר הזאת לא
תחולק – לא חצי-חצי, לא
40-60, לא 25-75, שום
חלוקה.

גולדה מאיר

"כל מי שהוא מתפלל
בירושלים כאילו מתפלל לפני
כסא הכבוד."

מדרש על תהילים פרק צ"א פסוק ז'

"לשנה הבאה
בירושלים הבנויה".

הגדה של פסח

"ולא הזיק נחש ועקרב
בירושלים מעולם, ולא אמר
אדם לחברו צר לי המקום
שאלין בירושלים".

מסכת אבות ה' ה'

"ירושלים הבנויה כעיר
שחזרה לה יחדיו - עיר
שהיא עושה כל ישראל
לחברים".

תלמוד ירושלמי, מסכת חגיגה, דף כ"א

"כל המתאכל על ירושלים
דוכה ורואה בשמחה,
ושאינו מתאכל על ירושלים
אינו רואה בשמחה."

מסכת תענית כ"א ב'

**"אין לך יופי
כיופייה של
ירושלים."**

תלמוד בבלי, סדר נשים, מסכת קידושין (דף מט, ע"ב)

"עתידה ירושלים להיות
מתרחבת בכל צדדיה, ושערי
ירושלים עתידין להיות
מגיעין עד דמשק"

ספרי לדברים א'

"לא חרבה ירושלים אלא על
שדנו בה דין תורה... שהעמידו
דיניהם על דין תורה ולא
עבדו לפני משורת הדין"

מסכת בבא מציעא דף ל' ע"ב

"לא חרבה ירושלים
אלא בשביל שחללו
בה את השבת"

אביי, תלמוד בבלי, מסכת שבת, דף קיט, עמוד ב

"לא חרבה ירושלים

אלא בשביל

שבטלון קריאת

שמע שחרית וערבית"

אבהו, תלמוד בבלי, מסכת שבת, דף קיט, עמוד ב

"לא חרבה ירושלים
אלא בשביל שביטלו
בה תינוקות של בית
רבן"

רב המנונא, תלמוד בבלי, מסכת שבת, דף קיט, עמוד ב

"לא חרבה ירושלים
אלא מפני שלא היה
להם בושת פנים זה
מזה"

עולא, תלמוד בבלי, מסכת שבת, דף קיט, עמוד ב

"לא חרבה ירושלים
אלא בשביל שפסקו
ממנה אנשי אמנה"

רבא, תלמוד בבלי, מסכת שבת, דף קיט, עמוד ב

**"פסגת הגאולה
השלמה זוהי גאולת
ירושלים".**

מנחם מנדל אוסישקין

"ערכה של ירושלים לא ניתן
להימדד ולא להשקל
ולהספור, כי אם יש לארץ
נשמה - הרי ירושלים
נשמתה של ארץ ישראל".

דוד בן גוריון

"ארץ ישראל בלי
ירושלים כגוף בלי
נשמה".

אלחנן ליב לוינסקי

"מאה דורות חלמתי עלייך,
לזכות, לראות באור פנייך.
ירושלים, ירושלים, האירי פנייך
לבנגר. ירושלים, ירושלים
מחרבומיך אבנגר."

אביגדור המאירי

**"ירושלים, עיר של ניגודים: שלטון בריטי
מזה ותנועות מחתרת מזה. יהודים דתיים
קיצוניים ונטורי קרתא מזה וקמפוס של
סטודנטים חופשיים על הר הצופים מזה.
צלצולי כנסיות מחד גיסא, וקריאות
ברמקול של המואזין המוסלמי מאידך".**

עמירם חרלף

"אמת אחת ולא
שתיים, כשמע אחת
וכעם שאין שתי
ירושלים".

אורי עבי גרינברג

"אבני ירושלים

מלאות

בהיסטוריה".

יהודה עמיחי

"כשאנו באים לדבר על ירושלים
– אז שחו כל בנות שירי-החול,
כאבן ידמו כל רגשי תרבויות
גויי-נכר, פה-ה' בדד ינחנו!
פה- גאון ישראל עומד בכל
הדרו".

הרב קוק

"אם אזכרכי בימים הבאים,
ירושלים, לא אתענג על זכרונך.
משקע מעופש של אלפי שנים
מלאות חדלון-אישים, קנאות
אפלה ואי-נקיון שוכן בתוך
רחובותיך רעי הריח".

בנימין זאב הרצל 31, באוקטובר 1898

**"העיר הקדושה העתיקה צריכה להטהר כלה
מעסקים של חול. צריך שיבדלו כל התגרנים
המגואלים והצעקנים מתוך החומות האלה, הקדושות
לבני כל האמונות. בתי-פועלים, דירות בזול, יש
לבנות הרחק מסביב לעיר, את השוקים צריכים
להעתיק מן העיר העתיקה למקורות נאותים. והעיר
העתיקה המטוהרה באפן כזה תוכל להשאר אחרי כן
בשביל מוסדות החסד והצדקה של כל האמונות, שהן
בעצמן תחלקנה את הגבולים ביניהן בדרך שלום".**

בנימין זאב הרצל

**"אנחנו יושבים על הרכס
שצופה לעיר העתיקה ועוד
מעט אנחנו עומדים
להיכנס אליה העיר
העתיקה של ירושלים שמאז
כל הדורות חולמים עליה
ושואפים אליה".**

מרדכי גור

"הר הבית

בידיונו!"

הרמטכ"ל מוטה גור בזמן מלחמת ששת הימים

"בירושלים השמים
נמוכים יותר,
בירושלים אפילו שקט
מזבר."

מתוך השיר "בירושלים השמים נמוכים יותר" מאת אבנר
שטראוס

"חומת העיר

העתיקה אינה גבול

ירושלים"

מנחם בגין, המרד' עמ' ד'

"ירושלים השלמה והמאוחדת
הייתה ותהיה לעולמי עד בירתו
של עם ישראל בריבונות ישראל,
מוקד לגעגועיו ולחלומותיו של
כל יהודי".

יצחק רבין

**"ירושלים הנה אני בא,
חוזר אליך הנה אני בא
אל חומותיך, הנה אני
בא כי את היחידה אני
נשבע."**

הדג נחש

**"ירושלים הייתה ותישאר
בירתה של פלסטין, כל
כולה פלסטינית".**

יאסר ערפאת

**"צריך להניח ליהודים
לקבל את ירושלים. הם
אלה שעשו אותה
מפורסמת".**

וינסטון צ'רצ'יל

"ירושלים איננה עניין למשא
ומתן. אין היא עניין למיקוח...
ירושלים היתה ותהיה לנצח
בירתה של מדינת ישראל...
ירושלים היתה ותהיה ליבו
הפועם של העם היהודי".

יצחק רבין

"ירושלים של זהב, ושל
נחושת ושל אור, הלא
לכל שירייד אני כינור".

נעמי שמר

**"עומדות רגלינו
בשערייך ירושלים
ותותחינו מרעימים לך
שיר מזמור".**

יוסי גמזו

"ירושלים של ברזל
ושל עופרת ושל
שחזור, הלא לחומות ייד
קראנו דרור".

מאיר אריאל

"יפה נוף, משובש תביל,

קריה למלך רב".

רבי יהודה הלוי

ירושלים, בשבילי, היא
קוצים כל עש של רחוב
בת אביה.

אלון פוקס

יש לי תכנית מעניינת לירושלים, זה
נקרא חלוקת זמן. כמו מיאמי, בואו
ננסה את זה: היהודים יקבלו את
חנוכה ופסח, הנוצרים יקבלו את חג-
המולד ואת חג-הפסחא, והמוסלמים
יקבלו את הרמאדאן והחג השני,

"קא-בום."

רובין ויליאמס

"בגלל האבן הירושלמית
הזאת," כתבה באחת מ'הן,
"אין בעיר הזאת אפילו בית
חדש אחד. כל בית
בירושלים הוא בית ישן עוד
לפני שגמרו לבנותו".

מאיר שלו

**כבן לעם היהודי שחלם אלפי שנים לחזור
לנחלת אבותיו, בן לעם שגלה מארצו בשואה,
אני בן לעם שתמונת הילד עם הידיים המורמות
בגטו ורשה חוזרת אליו בלילות. הכותל המערבי
הוא לי מוקד געגועיו של העם היהודי, ואבני
הכותל השותקות, שהיו המלט והדבק של עם
ישראל לדורותיו, דיברו אלי באותם רגעים יפים
ועצובים, מכל חלום ושיר.**

יצחק רבין

מתוך קטסטרופה היסטורית שהחריב טיטוס מלך
רומי את ירושלים וגלה ישראל מארצו נולדתי אני
באחת מערי הגולה. אבל בכל עת תמיד דומה הייתי
עלי כמי שנולד בירושלים. בחלום בחזון לילה ראיתי
את עצמי עומד עם אחי הלוויים בבית המקדש כשאני
שר עמהם שירי דוד מלך ישראל. נעימות שכאלה לא
שמעה כל אוזן מיום שחרבה עירנו והלך עמה בגולה

ש"י עגנון

אִם-אֶנְשֵׁי־כֹזֵבִים, יִרְוּשׁוּ־כִלְיִם, וְתִשְׁכַּח
יְבוּיָנִי. וְתִדְבַּק לְשׁוֹנֵי לְזֹכֵר, אִם-
לֹא אֶזְכְּרֶיךָ, אִם-לֹא אֶעֱלֶה אֶת-
יְרוּשָׁלַיִם, עַל רֹאשׁ שְׂבִיבֹתַי.

(תהילים קל"ה-ו)

כי מעיון תצא תורה
ודבר ה' מירושלים

(מיכה ד ב)

למען ציון לא אחשה
ולמען ירושלים לא
אשקוט

(ישעיהו ס"ב א)

אין לך יופי כיופייה של ירושלים

תלמוד בבלי

**אם לארץ נשמה
הרי ירושלים
נשמתה של ארץ
ישראל**

דוד בן-גוריון

עֵינַיִן כָּל־לַיְלָה יִפֵּי, אֶהְבֶּה

וְחַז תִּקְשְׁרֵי מֵאֵז, וּבָדֵד

נִקְשְׁרוּ נִפְשׁוֹת חֲבֵרֵיךָ

רבי יהודה הלוי

וְנִקְרְאָה יְרוּשָׁלַיִם עִיר
הָאֱמֶת, וְהָרַח ה' צְבָאוֹת הָרַח
הַקֹּדֶשׁ.

ספר זכריה

כי מציון תצא

האמה

ינתן רצא